

تَجْوِيدُ الصَّلَاةِ

آموزش

تَجْوِيدُ الصَّلَاةِ

(سطح یک)

علی حبیبی

حیبی، علی، ۱۳۳۷ -
آموزش تجوید قرآن کریم (سطح یک): تجوید الصلوة / علی حیبی.
- قم: روحانی، ۱۳۸۹.
۹۶ ص.
۷۰۰۰ ریال: ISBN: 978-964-5848-50-4
فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیما.
کتابنامه به صورت زیر نویس:
۱. قرآن - تجوید - راهنمای آموزشی. الف. عنوان. ب. عنوان: آموزش
تجوید قرآن کریم (سطح یک).
۳ ت ۲ ح / BP۷۴/۵
۲۹۷/۱۵۱۰۷

قم: خیابان ارم، پلاک ۳۲۵، تلفن: ۷۷۴۱۷۷۶-۷۷۴۷۸۵۸

آموزش تجوید قرآن کریم (سطح یک): تجوید الصلوة

مؤلف: علی حیبی

ناشر: انتشارات روحانی

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۹

چاپخانه: قلم

تیراژ: ۶۰۰۰ جلد

قیمت: ۷۰۰ تومان

شابک: ۴ - ۵۰ - ۵۸۴۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸

فهرست کتاب

پیش گفتار	۷
سخنی چند با معلمین و علاقمندان تجوید قرآن کریم	۱۰
درس اول: ترتیل و تجوید قرآن کریم	۱۳
درس دوم: لحن عربی حرکات و حروف مدّی	۱۹
درس سوم: تلفظ حروف «۱» - (حاء، عین)	۲۵
درس چهارم: تلفظ حروف «۲» - (غین، واو، طاء)	۳۱
درس پنجم: تلفظ حروف «۳» - (ثاء، ذال، ظاء)	۳۷
درس ششم: تلفظ حروف «۴» - (ضاد، صاد)	۴۳
درس هفتم: مدّ وقصر «۱» - (مد متصل و منفصل)	۴۹
درس هشتم: مدّ وقصر «۲» - (مد لازم، عارض و لین)	۵۵
درس نهم: وقف و ابتداء «۱» - (اسکان و ابدال)	۶۱
درس دهم: وقف و ابتداء «۲» - (سکت و ابتداء)	۶۷
درس یازدهم: مُحَسِّنَات قرائت (لین، قلقله، غنه)	۷۳
درس دوازدهم: احکام نون ساکن و تنوین	۷۹
درس سیزدهم: احکام میم ساکن	۸۵
درس چهاردهم: خلاصه اذکار نماز	۹۱

لزوم قرائت صحیح

به تجوید آن، نیک و با ارزش است	به ترتیل زیبا، نمازت خوش است
که هر واژه دارای رمز است و راز	به صحت بخوان واژه‌های نماز
ذکاوَت به معنای تنبیل شود	مبادا که رمزش مبدل شود
زاوصافِ زیبایِ ربُّ الفلق	صمد بی‌نیاز است و از وصف حقّ
گاهی نام سرگینِ گاو و خر است	ولیکن سمد معنی‌اش دیگر است
نمازت نباشد اهانت به یار	بترس از خداوندیِ کردگار
بیا با نوای رسایش بخوان	بیا همچو بلبلِ ثنائش بخوان
تن حوریان سست و لرزان شود	اگر جغد و بومی غزلخوان شود
چو فطرت به آهنگِ خوش آشناست	قرائت به آهنگِ دلکش رواست
به دل می‌دهد شور و احساسِ بزم	مراعاتِ تجوید و ترتیل و نظم
به آهنگِ زیبا و جان آفرین	بیا با نوایِ لطیف و حزین
پراز نور ایمان، بالنده کن	به دل خشیت و خوف حق زنده کن
به ذوقِ خدایی، نوایی ببخش	به آن، روح خود را صفایی ببخش
پراز شور و عشق و طراوت شود	بسهار دلت با قرائت شود
به آوایِ قمری و هم بلبل است	بهاران نه تنها به برگ و گل است

توهم «واعظا» نیک و دلکش بخوان

چو مردان چالاک و بی‌غش بخوان

(حسین رودگر (واعظ)

پیش گفتار

﴿إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا﴾^۱

همانا نماز، به عنوان فریضه‌ای واجب، در اوقات مختلف شبانه روز، بر مؤمنان مقرر شده است.

نماز یکی از واجبات ضروری دین اسلام می‌باشد و بر هر زن و مرد مسلمانی که به سن تکلیف می‌رسند، واجب است در هر شبانه روز هفده رکعت (در پنج وقت معین) نماز بگذارند.

در اهمیت نماز، همین بس که پیامبر گرامی اسلام، حضرت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله و سلم «آن را پایه و اساس دین اسلام قرار داده است» و فرموده‌اند:

«اولین عملی که در روز قیامت در آن نگرسته می‌شود، نماز است، اگر صحیح و مورد قبول باشد در سایر اعمال نیز نگرسته می‌شود و اگر صحیح و مورد قبول واقع نشود، سایر اعمال نیز پذیرفته نخواهد شد»^۲. درباره «نماز»، کتاب‌های مفید و ارزشمندی منتشر شده است.

۱ - سوره نساء، آیه ۱۰۳.

۲ - وسائل الشیعه، ج ۳، ص ۲۳ و ۲۲ (باب وجوب اتمام الصلوة، حدیث ۱۳ و ۱۰).

هدف ما در این نوشتار، تنها بررسی یکی از واجبات نماز، یعنی «تلفظ صحیح حمد و سوره و دیگر اذکار نماز» می باشد، چرا که همه فقهای بزرگوار، تلفظ صحیح حروف و حرکات را شرط صحت نماز دانسته اند:

«قرائت حمد و سوره و سایر اجزای نماز، باید به صورت عربی صحیح ادا شوند و افرادی که قرائت شان صحیح نمی باشد، بر آنها واجب است که قرائت صحیح را یاد بگیرند.»^{۱)} و «در هنگام قرائت نماز، باید حروف از مخرجشان ادا شوند، در غیر این صورت، نماز باطل است»^{۲)} و «اگر کسی عمدأ به چیزی از کلمات یا حروف (حمد و سوره) خلل وارد کند، یا حرفی را به حرف دیگر تبدیل نماید، حتی «ضاد» را به «ظاء» یا بالعکس، نمازش باطل است و همچنین اگر اخلال در حرکت بنایی یا اعراب یا مدّ واجب، یا تشدید و سکون لازم باشد و یا حرفی را از غیر مخرج، ادا کند به طوری که در عُرف عرب از صدق آن حرف، بیرون رود، نماز باطل است»^{۳)}

براساس فتاوی فوق، بر همه مسلمانان واجب است که نماز را به زبان عربی صحیح بخوانند و اگر در تلفظ کلمات «حمد و سوره و سایر اذکار» چه از نظر تلفظ حروف و یا حرکات و علامت های آن، مشکلی دارند، شرعاً بر آنها واجب است به اصلاح قرائت خود بپردازند.

هدف ما در این نوشتار، بررسی و توضیح «قرائت صحیح قرآن و نماز» از نظر قرآن، روایات و فتوای مراجع بزرگوار تقلید می باشد؛ تا

قرائت قرآن و نماز زمان را براساس آنها بسنجیم و اگر لازم بود به اصلاح آن بپردازیم و ان شاء الله مورد قبول درگاه خداوند متعال قرار گیرد.

برای آشنایی بهتر با «قرائت صحیح قرآن و نماز» مطالب این نوشته را به صورت درس به درس و همراه با تمرین براساس کاربرد آنها در اذان و اقامه و حمد و سوره آورده ایم تا عزیزان به یاری خداوند، راحت تر بتوانند به اصلاح قرائت خود بپردازند.

آموزش این کتاب، برای افرادی مفید خواهد بود که با تلفظ صحیح کلمات و آیات قرآن کریم از نظر کتابت و علامت گذاری، کاملاً آشنا باشند و بتوانند قرآن را به صورت روان و بدون غلط بخوانند.

این کتاب در قالب ۱۴ درس و به گونه ای تنظیم شده که قابل استفاده برای عموم باشد و اضافه بر آن، سعی شده تا مکمل قسمت تجوید کتاب های اول تا سوم راهنمایی باشد.

امید است، خداوند رحمان، این اثر ناچیز را به لطف و کرمش از ما پذیرا باشند و آن را مورد استفاده عموم مردم، قرار دهند.

و من الله التوفیق

۱۳ رجب ۱۴۲۷ هجری قمری

سالروز تولد با سعادت امیرمؤمنان علی بن ابی طالب علیه السلام

قسم - شیخ علی حبیبی